

ningsreform fra 2003 til 2007 har givet anledning til en forvridning af udligningen til gunst for de rigeste kommuner med mindste udgiftsbehov. De rige kommuners ventetidsgevinst har det imidlertid ikke været muligt at afdække under udvalgsarbejdet grundet helt utilstrækkelige besvarelser. Men tilbage står, at flere af de rigeste kommuner i hovedstadsområdet har vundet mere på forsinkelsen siden 2003, end de kommer til at yde mere til udligningen fra 2007. Og ganske tilsvarende er der kommuner med et stort udgiftsbehov, der har tabt mere ved forsinkelsen siden 2003, end de kommer til at modtage mere i udligning fra 2007.

Når der skal føres penge fra de dele af landet, hvor der er størst indkomstgrundlag, til de egne af landet, hvor der er et mere beskedent indkomstgrundlag, er det væsentligt at interessere sig for, hvem der kommer til at betale denne regning. Her må alle i det mindste undre sig over, at det største beløb til betaling af denne regning kommer fra mindre velstillede kommuner i den københavnske omegn og lidt længere væk fra København. S ikke alene undrer sig, S finder det heri dokumenteret, at der er tale om en social profil, der kommer til at trække Danmark socialt skævere, hvor det grundlæggende er det modsatte, der er formålet med et udligningssystem.

Lovkomplekset bidrager til en yderligere detaljstyring af kommunerne. Ikke alene niveauet, men også sammensætningen af de kommunale indtægter fastsættes i den centrale lovgivning – helt ude i anden decimal. Dette er endnu et bidrag til den voksende detaljstyring fulgt af omfattende kontroller og sanktioner, der præger den nuværende regerings samarbejde med kommunerne. Der vil altid være regler for driften af mere end halvdelen af den offentlige økonomi – mange regler – men der må være en grænse. Dette lovkompleks går langt over grænsen.

Under slagordet forenklinger, som ingen borger nogen sinde vil opfatte, og som de kommunale parter tager afstand fra, gennemføres der yderligere tiltag, som begrænser de kommunale frihedsgrader. Det mest tungtvejende af disse forslag – om tvangsmæssig fastsættelse af udskrivningsgrundlaget – har der været indædt modstand imod i høringssvarene, klar afstandtagen fra ved 1. behandling fra adskillige partier og her en vis imødekomenhed fra regeringen. Ikke desto mindre er vi nu forbi udvalgsbehand-

lingen og fremme ved 2. behandling af de mange forslag, uden at der er kommet andet end henholdende svar fra regeringen. Det er endnu en brik til det billede af en uvillig medvirken fra regeringens side til en rimelig og kvalitetsbetonet udvalgsbehandling.

Kernen i et udligningssystem er vurderingen af udgiftsbehovet i de enkelte kommuner og en tilsvarende opgørelse af den økonomi, som der er grundlag for på baggrund af borgernes indkomstgrundlag. Vægtningen af udjævning af indkomstforskelle er det dominerende element, mens vægten af udgiftsbehovene er mere beskedent. Lovforslaget prioriterer udgiftsudligningen højere end tidligere, men ikke i en takt, der kan følge med den meget større forøgelse af opgavetyngden, der bliver kommunernes efter kommunalreformen. Her er det særlig det tunge sociale område, specialundervisningen og de nye kommunale sundhedsudgifter, der for alvor vejer. Konsekvensen heraf er der desværre ikke taget afgørende højde for.

Nedlæggelsen af amterne giver som tidligere nævnt anledning til en selvstændig begrænsning af udligningen. Hvert enkelt amt udlignede forskelle i tyngden af bl.a. de tunge sociale opgaver, specialundervisningen og sundhedsopgaverne mellem de kommuner, der lå i amtet. Og dertil kom den meget høje udligningsgrad mellem de enkelte amter.

De samlede ændringer af placeringen af og betalingen for disse meget omfattende opgaver er søgt indbygget i de samlede ændringer af tilskuds- og udligningssystemet, men desværre med en så begrænset vægt, at udgiftsudligningens del af det samlede system stadig er meget begrænset. Det var ellers efter S's opfattelse et hovedformål at få øget den kraftigt.

Fordelingen af regningen for ændringerne dokumenterer, at ændringerne ikke har den rette sociale profil. Det er således karakteristisk, at kommuner med store sociale og sundhedsmæssige opgaver i høj grad optræder som bidragydere til de samlede omlægninger. Dette er helt og aldeles uacceptabelt. Men heller ikke på dette punkt har det været muligt at komme dybere ned i baggrunden for, at resultatet er blevet sådan. Således har det ikke været muligt at få klare svar på, i hvilket omfang udgiftsudligningens andel af den samlede udligning spiller ind i den enkelte kommunes nettoudligning. Regeringen har stæ-